

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 12.1.2009
KOM(2008) 904 lopullinen

2007/0198 (COD)

**KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla

neuvoston vahvistamasta yhteisestä kannasta

**Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi verkkoon pääsyä koskevista
edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003
kumoamisesta**

**KOMISSIION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE**

EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla

neuvoston vahvistamasta yhteisestä kannasta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta

1. TAUSTA

Ehdotus toimitettiin Euroopan parlamentille ja neuvostolle 19.9.2007
(asiakirja KOM(2007) 531 – 2007/0198(COD)):

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa: 22.4.2008

Alueiden komitea antoi lausuntonsa: 10.4.2008

Euroopan parlamentti antoi lausuntonsa ensimmäisessä käsittelyssä: 18.6.2008

Yhteisön kanta vahvistettiin yksimielisesti: 9.1.2009

2. KOMISSIION EHDOTUKSEN TAVOITE

Ehdotus on osa kolmatta kaasun ja sähkön sisämarkkinoita koskevaa lainsäädäntöpakettia, jäljempänä 'kolmas paketti', johon kuuluu kaksi direktiiviä ja kolme asetusta.

Paketin päätavoitteena on ottaa käyttöön tarvittava sääntelykehys, jotta markkinat avautuisivat tosiasiallisesti ja kaasun ja sähkön yhtenäismarkkinat voitaisiin perustaa EU:hun Euroopan unionin kansalaisten ja tuotannonalojen edut huomioon ottaen. Tämän ansiosta hinnat voidaan pitää mahdollisimman alhaisina ja palvelujen tasoa ja toimitusvarmuutta parantaa.

Tämä saavutetaan toteuttamalla seuraavat pääasialliset toimenpiteet:

- tehostetaan riippumattomien kansallisten sääntelyviranomaisten suorittamaa valvontaa;
- perustetaan virasto, joka varmistaa kansallisten sääntelyviranomaisten välisen tehokkaan yhteistyön ja tekee päätökset kaikista asiaankuuluvista rajanylitykseen liittyvistä kysymyksistä;

- velvoitetaan verkonhaltijat tekemään yhteistyötä kaikkien energiansiirtoa Euroopassa koskevien sääntöjen yhdenmukaistamiseksi ja investointisuunnitelmien koordinoimiseksi;
- eriytetään energiantuotanto ja -siirto tosiasiallisesti, jotta vältetään mahdolliset eturistiriidat, kannustetaan verkkoinvestointeja ja estetään syrjintä;
- lisätään vähittäismarkkinoiden avoimuutta ja parannetaan niiden toimintaa;
- parannetaan jäsenvaltioiden välistä solidaarisuutta ja alueellista yhteistyötä toimitusvarmuuden tehostamiseksi.

3. YHTEISTÄ KANTAA KOSKEVAT HUOMIOT

3.1. Yleiset huomiot

Neuvoston vahvistamat yhteiset kannat kolmanteen pakettiin kuuluvista viidestä tekstistä sisältävät kaikki komission ehdotuksen olennaiset osat, jotka ovat tarpeen kaasun ja sähkön sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi ja edellä mainittujen olennaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Sen vuoksi komissio voi yleisesti ottaen puoltaa asianomaista yhteistä kantaa (ks. 3.2 kohta).

Ensimmäisessä käsittelyssä keskityttiin yhteisymmärryksen saavuttamiseen neuvostossa. Euroopan parlamentin tekemiä tarkistuksia ei sen vuoksi sisällytetty muodollisesti yhteiseen kantaan. Tätä koskevat neuvottelut käydään toisen käsittelyn aikana. Eräät Euroopan parlamentin tekemät tarkistukset otettiin kuitenkin huomioon yhteisessä kannassa (ks. 3.3 kohta) Komissio katsoo, että useat muutkin tarkistukset olisi otettava huomioon toisessa käsittelyssä (ks. 3.4 kohta).

3.2. Erityiset huomiot

Komission ehdotukseen tehdyt tärkeimmät muutokset ovat seuraavat:

3.2.1 Verkkosääntöjen vahvistaminen ja muuttaminen

Yhteisessä kannassa muutetaan verkkosääntöjen vahvistamista ja muuttamista koskeva komission ehdotus. Yhteisessä kannassa esitetään uudet viraston laatimat puiteohjeet, joita siirtoverkonhaltijoiden on noudatettava luonnostellessaan eurooppalaisia verkkosääntöjä (ks. komission arvio 3.3 kohdassa).

3.2.2 Verkkoinvestointeja koskeva suunnitelma

Komissio ehdotti, että sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto (ENTSO) laatisi verkkoinvestointeja koskevan suunnitelman kahden vuoden välein. Neuvosto muutti tämän ei-sitovaksi ja ohjeelliseksi verkkojen kehityssuunnitelmaksi. (ks. komission arvio 3.3 kohdassa).

3.2.3 Tariffit

Komissio ehdotti, että sääntelyviranomaiset hyväksyvät tariffit etukäteen. Neuvosto lisäsi mahdollisuuden, jonka mukaan ainoastaan laskentamenetelmä vahvistettaisiin etukäteen. Komissio voi hyväksyä tämän.

3.2.4 *Suuntaviivat*

Komissio ehdotti useita suuntaviivoja, joissa käsiteltiin osittain samoja asioita kuin nykyisissä suuntaviivoissa mutta joihin sisältyi myös eräitä uusia kohtia. Lisäksi komissio ehdotti verkkosääntöihin perustuvia suuntaviivoja.

Neuvosto poisti kaikki nimenomaiset viittaukset sellaisiin suuntaviivoihin, jotka mainitaan jo verkkosääntöjä koskevassa luettelossa. Komissio voi hyväksyä tällaisen lainsäädännön laadinnan.

Neuvosto poisti kuitenkin myös suuntaviivojen vahvistamisen mahdollisuuden. Komissio ehdotti mahdollisuutta vahvistaa vähittäismarkkinoita koskevia suuntaviivoja. Ehdotuksessa jäsenvaltioita pyydetään määrittelemään tietojenvaihtoa ja toimittajan vaihtoa koskevat menettelyt, mutta neuvosto on siirtänyt tämän artiklan direktiiviin. Samalla se on poistanut mahdollisuuden vahvistaa suuntaviivoja. Komissio voi hyväksyä molemmat muutokset, mutta katsoo, että kaikki jäljellä olevat suuntaviivat on syytä säilyttää, jotta varmistetaan, että sähkön sisämarkkinoita koskevien oikeudellisesti sitovien sääntöjen vahvistamisjärjestelmä toimii moitteettomasti.

3.3. Yhteiseen kantaan sisältyvät muutokset, jotka on tehty parlamentin tarkistusten johdosta

Yhteiseen kantaan sisällytettiin Euroopan parlamentin tarkistusten vuoksi useita muutoksia, joiden sanamuoto tai sisältö oli sama. Nämä tarkistukset ovat seuraavat:

3.3.1 Virastolle annettava toimivalta vahvistaa puiteohjeita ja sääntöjä

Sekä neuvoston yhteisessä kannassa että Euroopan parlamentin tarkistuksissa (tarkistus 32) muutetaan komission ehdotusta verkkosääntöjen vahvistamisprosessista. Yhteisessä kannassa esitetään uudet viraston laatimat puiteohjeet, joita siirtoverkonhaltijoiden on noudatettava luonnostellessaan eurooppalaisia verkkosääntöjä

Komissio kannattaa sitä, että viraston asemaa selkeytetään sääntöjen vahvistamisprosessissa. Sen sijaan, että virasto antaisi lausunnon vasta sen jälkeen, kun siirtoverkonhaltijat ovat luonnostelleet säännön, se määrittelee sääntöjä koskevat vaatimukset etukäteen asianomaista alaa koskevilla puiteohjeilla.

Euroopan parlamentti ehdottaa myös, että viraston olisi annettava sitovia verkkosääntöjä (tarkistus 14), kun taas neuvoston mielestä ainoastaan komissio voi antaa sitovia verkkosääntöjä. Komissio ei voi puoltaa parlamentin pyrkimystä lujittaa viraston asemaa, sillä se on ristiriidassa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Meroni antaman tuomion kanssa. Kyseisen tuomion mukaan komissio ei voi siirtää harkintavaltaa toiselle elimelle.

3.3.2 ENTSON toteuttama kuuleminen ja seuranta

Sekä yhteisessä kannassa että Euroopan parlamentin tarkistuksissa muutetaan komission ehdotusta sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston (ENTSO) toteuttamasta kuulemisesta ja seurannasta. Yhteisessä kannassa selkeytetään ENTSON roolia verrattuna viraston toteuttamaan kuulemiseen ja seurantaan. Euroopan parlamentin tarkistukset ovat samansuuntaisia, mutta ne ovat liian rajoittavia, jotta ENSOille jäisi riittävästi liikkumavaraa kuulemista ja seuranta varten.

3.3.3 *ENTSON kustannukset*

Sekä yhteisessä kannassa että Euroopan parlamentin tarkastuksissa lisätään vaatimus, jonka mukaan sääntelyviranomaisten on hyväksyttävä ENTSON kustannukset, jos ne ovat kohtuullisia ja oikeasuhtaisia.

3.3.4 *Siirtorajoitusmaksujen käyttö*

Komission ehdotuksen mukaan siirtorajoitusmaksuja on käytettävä joko rajat ylittävän kapasiteetin tai verkkoinvestointien varmistamiseen. Tätä ehdotetaan myös parlamentin tarkistuksessa 23, jossa ehdotetaan lisäksi, että virasto hyväksyy siirtorajoitusmaksun käytön tariffien alentamiseksi. Yhteisessä kannassa palautettiin mahdollisuus käyttää siirtorajoitusmaksuja tariffien alentamiseen.

Komission mielestä siirtorajoitusmaksujen käyttö tariffien alentamiseen vähentää kiinnostusta rakentaa uutta infrastruktuuria siirtorajoitusmaksuja käyttäen. Yhteisessä kannassa todetaan kuitenkin selkeästi, että siirtorajoitusmaksuja olisi käytettävä ensisijaisesti rajat ylittävän kapasiteetin tai verkkoinvestointien varmistamiseen eikä verkkotariffien alentamiseen. Euroopan parlamentin tarkistus on oikeansuuntainen. Komissio voi hyväksyä kompromissiratkaisun, jossa yhteiseen kantaan sisällytetään Euroopan parlamentin tekemä tarkistus.

3.4. Komission hyväksymät Euroopan parlamentin tarkistukset, joita neuvosto ei tukenut

3.4.1 Viraston toimivalta investointisuunnitelmien suhteen

Yhteisen kannan mukaan ENTSON on tehtävä 10-vuotinen ohjeellinen verkon kehittämissuunnitelma. Tätä suunnitelmaa tarkastelee virasto, joka voi ehdottaa komissiolle ja ENTSOlle siihen tehtäviä muutoksia. Euroopan parlamentti ehdottaa, että viraston olisi hyväksyttävä verkon kehittämistä koskeva sitova suunnitelma, jonka valmistelee ENTSO. Komissio ei voi puoltaa sitä, että virastolle annettaisiin harkintavalta hyväksyä sitova investointisuunnitelma. Komissio voisi kuitenkin tukea sitä, että virasto laatii ei-sitovan investointisuunnitelman tai että se osallistuu kansallisten sääntelyviranomaisten hyväksymien kansallisten investointisuunnitelmien ja ENTSON 10-vuotisen verkon kehittämissuunnitelman välisen johdonmukaisuuden seurantaan.

3.4.2 Tekninen yhteistyö kolmansien maiden kanssa

Parlamentin tarkistuksissa ehdotetaan, että kansalliset sääntelyviranomaiset ja virasto seuraavat kolmansien maiden siirtoverkonhaltijoiden kanssa tehtävää teknistä yhteistyötä.

3.4.3 Kapasiteetin lisäämistä haittaavien hallinnollisten esteiden poistaminen

Parlamentin tarkistuksissa ehdotetaan, että jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava uudelleen menettelyitään, joilla pyritään poistamaan yhteenliittämiskapasiteetin lisäämistä haittaavat hallinnolliset esteet.

4. PÄÄTELMÄT

Komission mielestä yhteisön kanta sisältää komission ehdotuksen tärkeimmät kohdat. Se katsoo, että merkittävässä kysymyksissä yhteisön kanta on yleisesti ottaen tasapainoinen ja toteuttamiskelpoinen kompromissi, jonka ansiosta kaasun ja sähkön sisämarkkinat voivat toimia moitteettomasti. Komissio katsoo kuitenkin, että useat Euroopan parlamentin ensimmäisessä käsittelyssä tekemät tarkistukset olisi otettava huomioon toisessa käsittelyssä.